

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנענהניטש
ברה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפשט)

גליון ב'
יתרו-קבלת
התורה

על פי הבאר

הדים רבים עורר גליון הבכורה שהופץ בשבוע האחרון. בסיעתא דשמיא אף אסתיעא מילתא שכמה וכמה מאחינו בית ישראל אשר היו בימים האחרונים בקברי הצדיקים באונגארין התעוררו לנסוע לציון רבינו הק' להשתטח שם ולהעמיר לישועות בכל העניינים. בד בבד פנו אלינו רבים וביקשו להרחיב בתולדותיו של אותו צדיק ומעשיו הטובים. ובכן ניגש אל המלאכה לערוך וללקט את מקחו של צדיק ופרקי חייו.

גזע קודש מחצבתו:

רבינו היה הוטר משושלת הקודש הידועה בית סטרעטין. הרה"ק רבי יהודה צבי בראנדווין זי"ע אבי השושלת היה כפי המקובל בן אחר בן לט"ז בעלי רוח הקודש מדור דור. אביו היה מתלמידי הרה"ק המגיד ממעורטש זי"ע ואח"כ נסע להרה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע. רבי יהודה הערש אף הוא דבק בעוז בשרף מסטרעליסק והיה לתלמידו המובהק. טרם הסתלקותו ביום כ"ג באלול הסמיך השרף את תלמידו להנהיג את בני ישראל. מתחילה הסתופף רוב הציבור בצל הרה"ק רבי שלמה בן השרף אך לאחר פטירתו ד' חדשים אחר אביו (במ"ח בטבת) דבקו רובם ככולם בתלמידו המובהק וממשיך דרכו רבי יהודה הערש שיסד את הצדו בעיר סטרעטין שבגאליציע (כיום באוקריינע).

דבקותו של הרה"ק מהרי"ץ ברבו השרף הק' מסטרעליסק היתה אין לשער וצדיקי הדור הפליאו אותה ביותר.

הרה"ק בעל אהבת שלום מוקאסוב זי"ע שהיה גיסו של הרה"ק מסטרעליסק היה פעם אחת אצל גיסו על שבת קודש. לאחר שבת נתבטא ואמר בהאי לישנא: "מיט אלע זאכן בין איך מיין שוואגער ניט מקנא, נאר מיט זיין תלמיד רבי יהודה צבי מעולם לא ראיתי רב שלא יסיר מחשבתו רגע אחד מתלמידו, ותלמיד לא יסיר רגע אחד מרבו כמו גיסי ותלמידו מהרי"ץ". עוד אמר שהשרף ותלמידו מהרי"ץ המה ממש בבהינת משה ויהושע, וכמו שזיו קרן הודו של משה היה יהושע כמו בן זיו הודו של השרף הוא תלמידו מהרי"ץ. ואף הרה"ק מסטרעליסק בעצמו היה אומר, כאשר יבוא משיח בן דוד מהרה, ולכו לקראתו כל הצדיקים, הבעש"ט הק' ושישים גיבוריו, המגיד הגדול ותלמידיו, ואני אצא עם תלמידי רבי יהודה צבי ולא אבוש כנגדם. גדולי צדיקי דורו הפליגו ברום מעלתו. כששלח קוויטל להרה"ק מלובלין זי"ע אמר לנושא הפתקא "ער לייכט אין אלע עולמות".

הרה"ק בעל בני יששכר זי"ע ששמע אותו פעם מברך ברכת אשר יצר אמר שממנו למד איך לברך. וטרם פטירתו אמר לבנו הרה"ק ר' דוד מדינוב שבוה הדור הרה"ק מסטרעטין הינו צדיק הדור אשר במוחו ימול לתקן נשמות בני ישראל ופקד עליו לקבל פני קדשו, ובסגנון זה ממש התבטא גם הרה"ק בעל עטרת צבי מזידיטשויב זי"ע. המגיד הק' מטשערנאביל היה שולח לו בכל ער"ה אלול פתקא עם פדיון נפש.

הרה"ק מרז'ין אמר עליו שהיה יכול לעשות מעשה בעש"ט והיה מכנהו "מיין הארץ פריינד" (ידיד נפשי).

המשך יבוא בעז"ה

איתא במדרש רבה (שמו"ר כח, א), באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במושה, עשה בו הקב"ה קלסטירין של פניו של מושה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישין הימנו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו.

לפרש העניין יש להקדים דצריך להבין מדוע ביקשו המלאכים לקבל את התורה, וכי לא ידעו שהמצוות לא שייכן אצלם כלל^א. אלא הביאור בזה הוא שהמלאכים היו סבורין לקבל את התורה בסודותיה ובחלק הרוחני שבה^ב ולא לקיימם בפועל במצוות מעשיות, אך לא כן היתה מחשבתו יתברך, אלא אדרבה, רצון הבורא ית"ש הוא שיקים האדם את כל מצוות התורה הקדושה בפועל ממש, ולא זו בלבד אלא שכל פעולותיו הנשמיות שהוא עוסק בהם כדי חיותו, אף אותם ירומו ויעלה אותם בכונה הראויה למען הבורא ית"ש^ג. והמלאכים לא ידעו את כוח אותה העבודה אלא כאשר נצרכו הם למעין אכילה בביתו של אברהם אבינו היה אצלם כדבר הגשמי בלבד, אבל אברהם היה עומד עליהם ומכוון את כוונותיו המהורות להעלות אותה האכילה לגבוה (ובענין של גדול עומד על גביו (גיטין כב, ב) שאע"פ שהקמן אינו מכוון עולם מעשיו כהונן על פי כוונת הגדול). והוא שאמר להם הקב"ה למלאכי השרת, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם, רצה לומר הלא כשנצרכתם אתם לאכול היתה לכם ירידה לגבוי^ד והוא היה ברום המעלה לעומתכם שהוא היה מעלה כל אכילותו מעלות רמות לנוכח פני ה' ואילו אתם אכלתם ללא כוונה רוחנית, ועל כן לא באלה חפץ ה' ואי אפשר לכם לקבל התורה אלא תהא נתונה לבני אדם שיעבדו את ה' גם על ידי הארציות והגשמיות.^ה

ובזה יתבאר על נכון מאמר הכתוב, והייתם לי סגולה – באיזה כוח וסגולה זכותם לקבל את התורה על פני המלאכים, כי לי כל הארץ – כי לי היינו לשמו^ו אתם מעלים ומרוממים את כל הארציות ע"י התורה הקדושה שבידכם.

ובזה העניין פ' רבינו את הבתובים בפרשת וישלח

כי שרית עם אלוקים ועם אנשים – היינו שגם כשעסק יעקב בענייני אלקות כלומר בתורה ועבודה, וגם כשעסק בענייני אנשים ענייני הרשות, ותוכל – ניצח את יצרו ויגבר על יצרו ויוכל לו.^ז

(הגל מחנה יהודה יתרו, נר אברהם שבועות)

^א ראה בגמ' שבת פח ע"ב את תשובת מרע"ה למלאכים: אמר לפניו רבונו של עולם תורה שאתה נתון לי מה כתיב בה אני ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. אמר להן למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם, שוב מה כתיב בה לא יהיה לך אלהים אחרים, בין עמים אתם שרויין שעובדין עבודת גלולים, שוב מה כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו, כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות, שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן יש ביניכם, שוב מה כתיב בה כבד את אביך ואת אמך, אב ואם יש לכם, שוב מה כתיב בה לא תרצח לא תנאף לא תגנוב, קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם.

^ב וכמו שידוע שכל התורה כולה שמתוין של הקב"ה עיין בזה"ק בפרשת יתרו, אחר, ושאר מקומות, תיקו"ז תי' י' ועוד.

וראה שו"ת הרדב"ז ח"ג ס' תרמ"ג, ויש להקשות וכי המלאכים לא היו יודעים התשובה זו, אלא מאי אית לך למימר, שהם היו קורין בתורה קריאה אחרת רוחנית בלי פיסוק תיבות ע"ד שמתוין של הקב"ה, וכן אמרו רז"ל כל התורה כולה שמתוין של הקב"ה, והודיעם הקב"ה שיש לתורה קריאה אחרת גשמית וכו' עיי"ש.

^ג להרחבה בעניין זה ראה שפת אמת סוכות תרלב ד"ה ה' מסיני, בראשית תרלו ד"ה ברש"י מה טעם, שפ"א ליקוטים נשא.

^ד אולי יש להעמיס בכוונת דברי רבינו שלמלאכים היתה ירידה בעת שנצרכו להתעסק בדבר גשמי, וצ"ע.

^ה ראה במאור עיניים תולדות ד"ה ויקב איש תם בתה"ד ובכל דבר צריך להתקרב את עצמו להבורא ב"ה, אף שהוא נראה דבר ארצי וגשמי וכו' עיי"ש.

^ו ראה רש"י ריש פר' תרומה, ויקחו לי תרומה – לי לשמי.

^ז ראה במשלי (ג), בכל דרכיך דעהו ובפ' הרלב"ג והמאירי שם.

מבאר הישועות

באר המעשיות

"לא תגנוב"

הרה"ק רבי ברוך ממעזבוז זי"ע היה נוהג לדבר קשות על הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע מטעמים כמוסים, ומי יעמוד בסוד קדושים.

פעם אחת בליל שבת קודש ישב הצדיק בשולחנו הטהור ופתח ואמר, מי שיספר דבר רע על הרב מבארדיטשוב הנני מבטיח לו בשכרו עולם הבא.

והנה תיכף קם אחד מפרחי החסידים ורצה ליגש אל הצדיק ולספר לפניו דבר גנאי, אך החסידים הזקנים שעמדו אצלו הניאו אותו באמרם חלילה לך מעשות כדבר הזה, הרי לרבינו ענין עמוק בזה ובודאי אינו כפשוטו שברצונו לדבר סרה על הצדיק הקדוש מבארדיטשוב ומה לך להכניס ראשך בין ההרים הרמים.

ויהי למחרת, בסעודת יומא דשבתא שוב אמר הרה"ק כדברי אמש ושוב החרישו כל הקהל.

ובסעודת רעווא דרעווין, כשמוע האברך שוב כדברים האלו מפורש יוצא מפי רבו, ואין פוצה פה לדבר חלילה רעות על צדיק מפורסם זה, רצה לקנות עולמו בשעה אחת ולא שת לבו יותר לדברי חבריו, ובכן פנה בזריזות להידחק עד מקום מושבו של הצדיק. כראות הרבי ר' ברוך את התאמצותו להתקרב פנה אליו ואמר בלשון רכה, קרב הנה בני וספר לי את אשר ראית אצל הרב מבארדיטשוב.

פתח האברך וסיפר בהנאה:

פעם אחת נסעתי ליום השוק לעיר בארדיטשוב להיות שם על היריד המתקיים שם, ועלה על דעתי ליכנס אל בית מדרשו של הרב מבארדיטשוב בהיות ששמעתי שעבודת התפילה אצלו נפלאה מאוד ונכספתי לחזות בה.

עשיתי לי פנאי באמצע עסקיי והלכתי לשם. כשהתקרבתי לבית הכנסת שמעתי שהוא מתפלל בדביקות ברכת יוצר ונשארתי עומד אצל הפתח. לפתע, כשהגיע הרב למילים "יוצר משרתים ואשר משרתיו" רץ אלי בחימה עזה, והפסיק מתפילתו וגער בי גערה נמרצת באמרו "מה יאמר המלאך מיכאל? מה יאמר המלאך גבריאל?" וחזר וניגש למקומו. והנה המקרה הזה זר כל כך עד שהוא נראה ממש כשיגעון. האיך היה רשאי להפסיק בברכות ק"ש, ולמה זה זעם כך, ובכלל מה פשר הדיבורים הבלתי מובנים הללו והתמיהות שהקשה מה יאמרו המלאכים. כשמוע הרב הקדוש את

דברי האברך, החריש עד גמרו הסיפור, ואחר כך נענה ואמר לו בפני כל המסובין:

תדע, שהרב מבארדיטשוב הוא מליץ טוב לפני הפמליא של מעלה על כל עם בני ישראל, ומלמד זכות גם על כל דבר עבירה שעשו, ובשעת התפילה כשאומרים "יוצר משרתים ואשר משרתיו כולם עומדים" וכי, אזי היא העת שמלאכי מעלה, היינו מיכאל וגבריאל וסייעתם עומדים במרום ומלמדים זכות על ישראל. ולכן כשאומר הרב מבארדיטשוב "יוצר משרתים" הוא מצטרף אל אלו המלאכים ללמד סניגוריא על כל אחד מבני ישראל. וכשראה אותך פתאום עומד על מפתנו עם העבירה שעשית באותו היום בבית מלונך, שגנבת בשעת הסעודה כף של כסף ושמת באמתחתך, נתמלא עליך חימה כי לא מצא שום לימוד זכות להמליץ עבורך.

שפעמים ואדם גונב מחמת שרעבה נפשו ללחם ואפשר ללמד זכות עליו, אבל אתה שאברך עשיר אתה ואינך חסר מאומה, אם כן למה זה גנבת בעזות מצח, ואיך יצדיק אותך בפני המלאכים מיכאל וגבריאל, ועל כן הפסיק בתפילתו וצעק עליך.

ויהי כשמוע האברך את דברי רבו נתמלא בושה ונודעזע, וביקש מחילה ותשובה על מעשהו. השיב לו רבי ברוך שאין לו תקנה עבורו אלא יפנה אל הרב מבארדיטשוב ויבקש הימנו והוא יתן לו כפרה על העוון הלו, וכן עשה והרב מבארדיטשוב סידר לו דרך תשובה.

(סיפורי חסידים)

סיפר לנו הרה"ג רבי אליעזר זוסמאן אייכנשטיין שליט"א ראש כולל עיון ההלכה דשכונת רוממה ירושלים ת"ו:

במוצש"ק פרשת שמות דהאי שתא, נסעתי עם כמה מהאברכים להתפלל במקומות הקדושים באונגארין.

בהיותנו בבודאפעט הציעו כמה מהם שניכנס לבית החיים דשם להשתטח על ציון רבינו מקנעהניטש.

לי עדיין לא הזדמן לשמוע על סגולת המקום, אך היות והם דיברו בגודל הסגולה להתפלל שם נעתרתי לבקשתם ושמונו פעמינו לשם והתפללנו בהתרוממות הנפש.

כששהינו שם הזכרתי לעובה את בן גיסי שנמצא בתקופת השידוכים ובאותו זמן לא היה שום דבר על הפרק.

כשיצאנו שוחחתי עם ב"ב וסיפרתי להם שהעתרתי בעדו מעומק הלב ובעזר השי"ת התפילה תעשה פרי ובקרוב ימצא את זיווגו.

והנה אכן תיכף ומיד בתוך ימים אחדים חזר ועלה על הפרק שידוך מצוין שהציעו לפני זמן רב, ולא עברו ג' שבועות מיום אל יום ובמוצש"ק פר' בשלח אור לי"ד שבט התקיימה שמחת אירוסין למזל טוב.

הוצאות הגליון נתגדבו ע"י

חבורת אברכים חשובים מעיה"ק ירושלים שזכו להשתטח על ציון רבינו הק' בשבוע זה זכות רבינו תעמוד להם להצלחה בכל העניינים